

การบริหารตามหลักธรรมทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
School Administration According to the Ten Royal Vitues of
School Administrators Under the Secondary Educational
Service Area Office Kanchanaburi

เกศริน สมบูรณ์ดี¹ และ มิตรภาณี พุ่มกล่อม²

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี^{1,2}

Kadsarin Somboondee¹ and Mitparnee Pumklom²

Kanchanaburi Rajabhat University^{1,2}

Corresponding Author, Email: Ketsarin.som@hjp.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี และ 2) เปรียบเทียบการบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษาและประสบการณ์การทำงาน ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 308 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ตามขนาดสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ่ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

* ได้รับบทความ: 12 พฤษภาคม 2566; แก้ไขบทความ: 1 มิถุนายน 2566; ตอรับตีพิมพ์: 5 กันยายน 2566

ผลการวิจัยพบว่า

1) การบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2) การเปรียบเทียบการบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษาในภาพรวม และรายด้านทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหาร; หลักธรรมทศพิธราชธรรม; ขนาดสถานศึกษา

Abstract

The objective of this study are 1) 1) to study administration according to the ten royal virtues of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi. 2) to compare school administration according to the ten royal virtues of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi classify by school size and work experience. The sample consisted of 308 teachers in school under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi obtained by stratified random sampling according to study area. The research instrument was a five-level rating scale questionnaire with content validity between 0.67- 1.00 and reliability of 0.93. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation, one-way ANOVA and testing the percentage different by Scheffé's method. The statistical significance level was set at 0.5

The research results found that

1) School administration according to the ten royal virtues of school administrators under the Secondary Education Service Area Office Kanchanaburi, overall and in each individual aspect were at a high level, ranking in mean form high.

2) The comparison the school administration according to the ten royal virtues of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi classify by school size, overall and in each individual aspect was no statistically significant difference.

Keywords: School administration; Ten royal virtues; School size

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2550 : 74-75) ได้จัดการพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษาตามระบบคุณธรรมให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาทุกเขตพื้นที่การศึกษา ผลการดำเนินการทำให้ได้แม่แบบที่เป็นแกนนำในการพัฒนาวินัย คุณธรรม จริยธรรม อันจะช่วยสร้างสังคมแห่งคุณธรรมให้เกิดขึ้นในประเทศไทยและเป็นการเสริมสร้าง ป้องกัน มิให้ข้าราชการครูกระทำผิดวินัย มีความสำนึกในหน้าที่ และตั้งตนอยู่ในความดีเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมได้ ผู้บริหารในฐานะผู้นำทางการศึกษาจึงควรมีแนวปฏิบัติที่อยู่ในกรอบคุณธรรม เพราะคุณธรรมเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งจิตใจบุคคลให้ประพฤติในทางที่ถูกที่ควร และเป็นเครื่องมือช่วยส่งเสริมการปฏิบัติงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และคุณธรรมที่ผู้บริหารมีนั้นปรากฏอยู่ในหลักของพระพุทธศาสนา ระเบียบ กฎหมาย คำสั่ง จรรยาบรรณ ระเบียบวินัยข้าราชการครูเป็นส่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู เพราะคุณธรรมเป็นเครื่องประกันคุณภาพ ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา (พระครูวิจิตรสาธิต, 2560 : 5)

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงทำการปฏิบัติตามหลักทศพิธราชธรรมในการปกครองบ้านเมืองได้ทั้ง 10 ประการ นั้นต้องให้การฝึกฝนและหมั่นปฏิบัติธรรมะของพระราชา ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 10 ประการ หรือที่เราเรียกว่า ทศพิธราชธรรม ทุกคนสามารถนำมาปฏิบัติโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองหรือผู้บริหารจะต้องปรับใช้ให้เหมาะสมกับการบริหารจัดการภายในองค์กร รวมถึงการดำเนินชีวิตด้วย หลักธรรมทั้ง 10 ผู้ปกครองหรือผู้บริหาร ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการนำสมาชิกไปสู่เป้าหมายที่ได้วางไว้ร่วมกันในองค์กรก็เช่นเดียวกัน ผู้นำ ผู้ปกครอง หรือผู้บริหารที่นำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารจะทำให้เกิดประโยชน์และประสิทธิผลสูงสุด (อภิรักษ์ สุจริตจันทร์, 2559 : 15)

สภาพสังคมโลกวัตถุนิยมในปัจจุบันนำไปสู่ปัญหาของบุคคลหรือสังคมที่มีความรุนแรงและกระจายเป็นวงกว้างมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อวิถีเรียบง่ายของคนไทย ประเด็นปัญหาคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับความสนใจจากสังคม ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาจึงต้องตระหนักและให้ความสำคัญให้มากยิ่งขึ้น เพราะหลักคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษาย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวเอง ต่อวิชาชีพ ต่อองค์กรและต่อสังคม ผู้นำการบริหารจึงมีบทบาทสำคัญที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการและสังคมแห่งชาติ, 2560 : 129)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษากาญจนบุรี เพื่อเป็นแนวทางสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมทศพิธราชธรรม นำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงนโยบายการปฏิบัติงานและส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา อันจะส่งผลต่อ การพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของการทำงานมากยิ่งขึ้น เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1. ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 1,549 คน จากสถานศึกษา จำนวน 28 แห่ง
 - 1.2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 308 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามขนาดสถานศึกษา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงาน
 - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating Scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ เกี่ยวกับการบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมี 10 ด้าน
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
 - 3.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับตอบคืนจากสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี มาตรวจสอบความถูกต้องและมีความสมบูรณ์ในการตอบ

3.2 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูล ลงรหัส และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ

3.4 การวิเคราะห์การบริหารตามหลักทฤษฎีประชากรของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) หรือ ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation หรือ S.D.) จำแนกเป็นรายชื่อ รายด้านและรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสต์ (Best, 1981 : 195)

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติพื้นฐาน คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบัค

4.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง การบริหารตามหลักทฤษฎีประชากรของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากเป็นเพศหญิง ร้อยละ 38.96 เป็นเพศชาย ร้อยละ 61.04 ประสบการณ์การทำงาน ส่วนมากน้อยกว่า 10 ปี ร้อยละ 62.34 รองลงมา คือ ประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี ร้อยละ 21.75 และประสบการณ์การทำงาน 20 ปีขึ้นไป ร้อยละ 15.91 ขนาดสถานศึกษา ส่วนมากเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ร้อยละ 47.08 รองลงมา คือ สถานศึกษาขนาดใหญ่ ร้อยละ 40.91 และสถานศึกษาขนาดกลาง ร้อยละ 12.01

2. ตอนที่ 2 การบริหารตามหลักทฤษฎีประชากรของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี พบว่า การบริหารตามหลักทฤษฎีประชากรของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน

เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย คือ ด้านศีล (ความมีระเบียบวินัยชีวิตด้วยศีล) ($\bar{x} = 4.47$) ด้านอาชชะ (ความซื่อตรง) ($\bar{x} = 4.43$) ด้านมัททวัง (การมีความอ่อนโยน) ($\bar{x} = 4.39$) ด้านตปัง (ธรรมะที่ เภากิเลส) ($\bar{x} = 4.07$) ด้านขันติ (ความอดทน) ($\bar{x} = 3.98$) ด้านอวิโรธนัง (ความถูกต้อง) ($\bar{x} = 3.97$) ด้านบริจาค (การบริจาค) ($\bar{x} = 3.89$) ด้านอวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน) ($\bar{x} = 3.84$) ด้านทาน (การให้ทาน) ($\bar{x} = 3.80$) และด้านอักโกรัง (ความไม่โกรธ) ($\bar{x} = 3.76$) ตามลำดับ (เกษม วัฒนชัย, 2559 : 38-49) เมื่อนำมาทำการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา รายด้าน และรายข้อคำถาม ดังนี้

2.1 ด้านทาน (การให้ทาน) ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ มีการฝึกอบรม สัมมนา เพิ่มพูนความรู้ ($\bar{x} = 4.09$) ส่วนความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเกื้อกูลครู บุคลากร และนักเรียนในโรงเรียน ($\bar{x} = 3.41$)

2.2 ด้านศีล (ความมีระเบียบวินัยชีวิตด้วยศีล) ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการประพฤติปฏิบัติตามทำนองคลองธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับ ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และผู้พบเห็น ($\bar{x} = 4.93$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการประพฤติตนตามหลักศีลธรรม กฎระเบียบ จรรยาบรรณวิชาชีพ และขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม ($\bar{x} = 3.98$)

2.3 ด้านบริจาค (การบริจาค) ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้แก่ครู และบุคลากรในโรงเรียน ($\bar{x} = 4.15$) ส่วนความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาอุทิศเวลา ความสุขส่วนตนในการทำงาน ความสามารถเพื่อประโยชน์ทางราชการของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 3.45$)

2.4 ด้านอาชชะ (ความซื่อตรง) ในภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีอุดมการณ์ในการทำงานที่ชัดเจนโดยยึดกฎระเบียบวินัย แบบแผน และนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ($\bar{x} = 4.89$) ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีหลักการทำงานที่โปร่งใส อย่างตรงไปตรงมา สามารถเปิดเผยและตรวจสอบได้ ($\bar{x} = 3.94$)

2.5 ด้านมัททวัง (การมีความอ่อนโยน) ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีอัธยาศัยที่อ่อนโยน และอ่อนน้อมถ่อมตน สุภาพเรียบร้อยกับทุกบุคคลอย่างจริงใจ ($\bar{x} = 4.78$)

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและนักเรียน มีสัมมาคารวะ ความอ่อนโยน อ่อนน้อมถ่อมตนกับบุคคลทุกระดับ ($\bar{x} = 3.94$)

2.6 ด้านตป้ง (ธรรมะที่เผากิเลส) ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีความมุ่งมั่นในการทำมาตย์ มีความอดสาหะปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหรให้เป้นไปด้วยดี โดยปราศจาก ความเกียจคร้าน ($\bar{x} = 4.33$) ส่วนความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ข้องเกี่ยวกับ กิเลสที่เป็นสิ่งยั่วยุต่าง ๆ ที่เข้ามากระทบขนาดปฏิบัติหน้าที่การงาน ($\bar{x} = 3.55$)

2.7 ด้านอักโกร้ง (ความไมโกรธ) ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อเกิดปัญหาใช้สติเป็นที่ยั่งในการแก้ไขปัญหาก็เกิดขึ้น ($\bar{x} = 4.04$) ส่วนความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และมึค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาไม่จิตใจดี ไม่คิดร้าย มุ่งร้ายต่อครูและบุคลากรผู้เกี่ยวข้อง ในโรงเรียน ($\bar{x} = 3.38$)

2.8 ด้านอวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน) ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการประพลิตนเป็นกลางให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย เมื่อเกิดความขัดแย้งในโรงเรียน ($\bar{x} = 4.33$) ส่วนความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ไม่ปฏิบัติตนเอาวัดเอาเปรียบครู และผู้ที่ เกี่ยวข้องในโรงเรียน ($\bar{x} = 3.55$)

2.9 ด้านขันติ (ความอดทน) ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความหนักแน่น มั่นคงไม่หลงใหลกับสิ่งยั่วยุในอามิสสินจ้างในการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 4.23$) ส่วนความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีความเชื่อมั่นหนักแน่น เมื่อเผชิญหน้ากับปัญหาและอุปสรรค ($\bar{x} = 3.49$)

2.10 ด้านอวิโรธนัง (ความถูกต้อง) ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงาน โดยยึด ความถูกต้องโดยไม่หวั่นไหว เกรงกลัวต่ออันตรายหรืออิทธิพลใด ๆ โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม เป็นที่ยั่ง ($\bar{x} = 4.22$) ส่วนความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการดำเนินชีวิต ตามหลักธรรมและกฎหมายบ้านเมือง ให้เป็นไปด้วยความถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ($\bar{x} = 3.48$)

3. ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษาและประสบการณ์ การทำงาน

3.1 การเปรียบเทียบการบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 การเปรียบเทียบการบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ที่มีประสบการณ์การทำงาน พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง การบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี สามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา มีความตระหนักถึงความสำคัญของหลักทศพิธราชธรรม เป็นคุณธรรมประจำใจของผู้บริหาร ที่ผู้บริหารสามารถยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารสถานศึกษาเปรียบเสมือนหัวใจหลักขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนูญชัย ชาวเกลง (2563) ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลเป็นรายด้าน 10 ด้าน(เกษม วัฒนชัย, 2559 : 38-49) ได้ดังนี้

1.1 ทาน (การให้ทาน) โดยรวมและรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีหลักการบริหารงานให้ความสำคัญกับการให้ มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเกื้อกูล มีการให้คำแนะนำ สนับสนุน ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีการฝึกอบรม สัมมนา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเมธี นาอุดม (2563) ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม

ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม พบว่าโดยรวมและรายด้านศีลอยู่ในระดับมาก (การให้ทาน) โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ศีล (ความมีระเบียบวินัยชีวิตด้วยศีล) โดยรวมและรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติอยู่ในศีลธรรม มีการรักษา กาย วาจา ใจ ให้เป็นปกติ และมีการละเว้นจากการทำผิดศีล ปฏิบัติตามทำนองคลองธรรม ซื่อตรง ซื่อสัตย์สุจริต ถูกต้องตามระเบียบราชการ เป็นแบบอย่างที่ดี ให้กับ ครูบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และผู้พบเห็น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนูญชัย ขาวแกลง (2563) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักธรรมทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักธรรมทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ศีล (ความมีระเบียบวินัยชีวิตด้วยศีล) โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 บริจาค (การบริจาค) โดยรวมและรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญในการสนับสนุนการบริจาค ยึดมั่นในประโยชน์ส่วนรวม มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีการปฏิบัติงานด้วยความเสียสละ อุทิศเวลา ความสุขส่วนตนในการทำงาน เพื่อประโยชน์ทางราชการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนูญชัย ขาวแกลง (2563) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักธรรมทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักธรรมทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา บริจาค (การบริจาค) โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 อาชชวัง (ความซื่อตรง) โดยรวมและรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติการให้บริการแก่สังคมด้วยความชอบธรรมเป็นเรื่องปกติ มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และผู้อื่น มีความซื่อตรงไม่ทุจริตต่อหน้าที่ ยึดกฎ ระเบียบ วินัย แบบแผน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธี นาอุดม (2563) ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม พบว่าโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก อาชชวัง (ความซื่อตรง) โดยรวมอยู่ในระดับ

1.5 มัททวัง (การมีความอ่อนโยน) โดยรวมและรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนมีความอ่อนโยนของจิตใจ คือพร้อมที่จะรักปรารถนาดี ต่อทุกคน มีสัมมาคารวะ ความอ่อนโยน ถ่อมถ่อมถ่อมตนกับบุคคลทุกระดับ พุดสุภาพ ไพเราะ นุ่มนวล

ต่อบุคคล ทุกระดับ การให้เกียรติครูผู้ร่วมงานและมีความพลอยยินดี เมื่อผู้อื่นได้ดี มีการคิดดี พูดดี ทำดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนูญชัย ชาวแกลง (2563) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักธรรมทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักธรรมทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา มีทั้ง (การมีความอ่อนโยน) โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.6 ตปิง (ธรรมะที่เผากิเลส) โดยรวมและรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงการทำความดี ไม่ข้องเกี่ยวกับกิเลสที่เป็นสิ่งชั่วร้ายต่าง ๆ ที่เข้ามากระทบขณะปฏิบัติหน้าที่การทำงาน ทุ่มเท มีความพยายาม และกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานที่ยากลำบากให้สำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาประภาส โชติเมธี (2563) ศึกษาวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารงานของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโบสถ์ อำเภอพนิคม จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษา พบว่า 1) ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารงานของผู้บริหารองค์การบริหาร ส่วนตำบลโบสถ์ จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ตปิง (ธรรมะที่เผากิเลส) โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.7 อักโกริง (ความไม่โกรธ) โดยรวมและรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกต่อผู้ใต้บังคับบัญชาโดยการมีจิตใจดี มีเมตตา รู้จักการให้อภัย และเข้าใจผู้อื่น ใช้สติเป็นที่ตั้งในการแก้ไขปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเมธี นาอุดม (2563) ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม พบว่าโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

1.8 อวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน) โดยรวมและรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษายึดมั่นและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีโดยการไม่เบียดเบียน ต่อใต้บังคับบัญชา ใช้ชีวิตอย่างไม่โลภหรือพอเพียง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการประพฤติตนเป็นกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมนูญชัย ชาวแกลง (2563) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักธรรมทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักธรรมทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน) โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.9 ขันติ (ความอดทน) โดยรวมและรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนมีความอดทนต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงาน ตลอดถึงอดทนต่องาน ไม่ละทิ้งการทำงานหน้าที่ไปโดยมิชอบ เป็นผู้อดทนต่อปัญหาที่เข้ามากระทบ และใช้สติเหตุผลในการแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธี นาอุดม (2563) ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ขันติ (ความอดทน) โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.10 อวิโรธนะ (ความถูกต้อง) โดยรวมและรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นถึงความสำคัญในการปฏิบัติงานให้เห็นไปด้วยความถูกต้อง โปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ การดำรงชีพ ความยุติธรรม มีความเป็นกลาง และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนูญชัย ชาวแกลง (2563) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักธรรมทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักธรรมทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อวิโรธนะ (ความถูกต้อง) โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่จำแนกตามขนาดสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน ไม่ว่าจะอยู่ในโรงเรียนขนาดใดก็ตาม ต่างก็มีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามพันธกิจที่ตนเองรับผิดชอบให้ได้ที่สุด จึงมีระดับความคิดเห็นในการบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธี นาอุดม (2563) ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนมตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. การเปรียบเทียบการบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ประสิทธิภาพการทำงาน ในภาพรวม และรายด้านทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะธรรมชาติสำหรับพระราชกฤษฎีกาปฏิบัติพระราชกิจซึ่งมีอยู่ 10 ประการ

และเป็นธรรมที่ข้าราชการ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพึงเจริญรอยเบื้องพระยุคลบาท อาจนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวปฏิบัติที่ต้องการบรรลุ 10 ประการ สำหรับการเป็นผู้นำ หรือผู้บริหาร ที่ดี แนวปฏิบัติทั้ง 10 ประการ เป็นสิ่งจะนำมาซึ่งความผาสุก ความเจริญรุ่งเรือง ความสงบสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธี นาอุดม (2563) ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม พบว่าโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประพฤติปฏิบัติตามทำนองคลองธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครูบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และผู้พบเห็น เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อองค์กรการศึกษา

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการปฏิบัติตามพระธรรมวินัย สำรวม กาย วาจา เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับ ครูบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และผู้พบเห็น เพื่อให้ครูเกิดความเคารพ ศรัทธา และดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

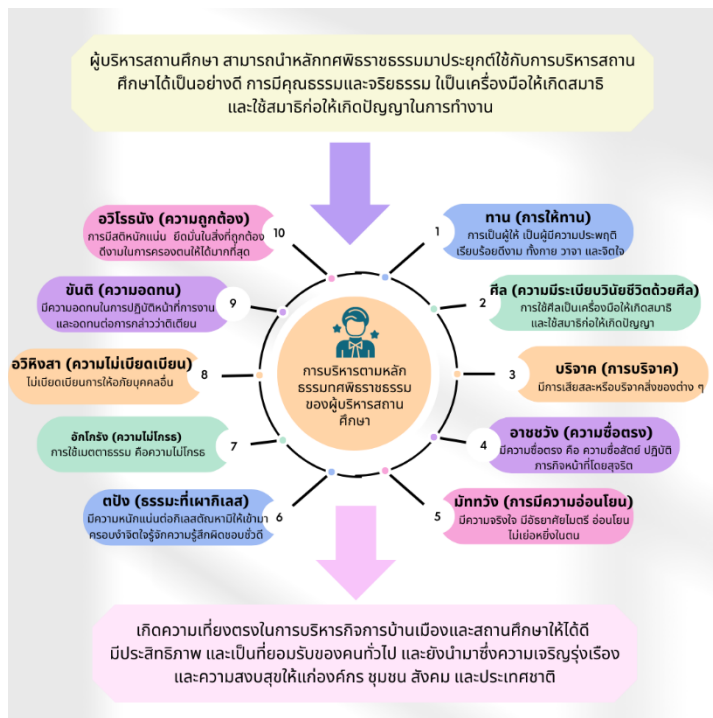
2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

2.2 ควรมีการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมคุณธรรมกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

องค์ความรู้ใหม่

ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำหลักทศพิธราชธรรมมาประยุกต์ใช้กับการบริหารสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี การมีคุณธรรมและจริยธรรม ใช้ศีลเป็นเครื่องมือให้เกิดสมาธิ และใช้สมาธิก่อให้เกิดปัญญา การเป็นผู้ให้ เป็นผู้มีความประพฤติเรียบร้อยดีงาม ทั้งกาย วาจา และจิตใจมีการเสียสละหรือบริจาคสิ่งของต่าง ๆ มีความซื่อตรง คือ ความซื่อสัตย์ ปฏิบัติภารกิจหน้าที่โดยสุจริต มีความจริงใจ มีอัธยาศัยไมตรี อ่อนโยน ไม่เย่อหยิ่งในตนและในงานนั้น เป็นผู้ที่มีความหนักแน่นคือการแผดเผากิเลสตัณหาให้เข้ามาครอบงำจิตใจ ระวังยับยั้ง ช่มใจ รู้จักความรู้สึกผิดชอบชั่วดี โดยการใช้เมตตาธรรม คือความไม่โกรธ ไม่เบียดเบียน การให้อภัยบุคคลอื่น เป็นผู้ที่มีความอดทนในการปฏิบัติหน้าที่การทำงาน และอดทนต่อการกล่าววาทะติเตียนของผู้อื่นและคนรอบข้างการมีสติหนักแน่นในคุณธรรมและจริยธรรม ไม่มีความเอนเอียงหวั่นไหว ยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องดีงามในการครองตนให้ได้มากที่สุด เพื่อสืบทอดหลักพุทธศาสนาที่สังคมไทยยึดถือปฏิบัติกันมา อีกทั้งยังเกิดความเที่ยงตรงในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสถานศึกษาให้ได้ดี มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป และยังสามารถนำซึ่งความเจริญรุ่งเรืองและความสงบสุขให้แก่องค์กร ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

- เกษม วัฒนชัย. (2559). คุณครูที่รัก บุญแล้วที่เกิดมาเป็นครู (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: พัฒนา.
- พระมหาประภาส โชติเมธี. (2563). การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารงานของผู้บริหาร
องค์การบริหารส่วนตำบลโบลือ อำเภอยะผา จังหวัดนครราชสีมา. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เพชรนรินทร์ การะวิโก. (2558). ทศพิธราชธรรมกับผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีในศตวรรษที่ 21. นครราชสีมา:
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มนูญชัย ชาวแกลง. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักธรรมทศพิธราชธรรมของผู้บริหาร
สถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี
เขต 1. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- เมธี นาอุดม. (2563). ศึกษาเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2550). รายงานประจำปีการบริหารงาน
คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ประจำปี พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- อภิรักษ์ สุจริตจันทร์. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามหลักทศพิธราชธรรมภาวะผู้ตาม
ที่มีความกล้าหาญและพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities.
Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.